

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

№ 8978

гр. София, 15.11.2022 г.

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 12
състав**, в закрито заседание на 15.11.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Наталия Ангелова

като разгледа дело номер **2760** по описа за **2016** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Съдебното производство по делото е по реда на чл.248 ГПК.

Образувано е по искане на Българска народна банка за изменение на постановеното по делото Решение № 5151/28.07.2022 г. по делото, в частта за разноските.

Искането е подадено на дата 30.08.2022 г., а съдебното решение е връчено на дата 24.08.2022 г. на молителя. След размяна на книжа, не е постъпило становище от другата страна - ищецът по делото Р. А. С. , представляван по пълномощие от адв. В. С..

Разгледано по същество, искането е неоснователно.

Настоящият състав на съда е изложил подробни мотиви в съдебното решение по искането на Българска народна банка за присъждането на разноски, а именно:

“При този изход на делото, съдът следва да разгледа искането на ответника за присъждане на разноски.

Настоящият състав на съда намира, че искането е неоснователно. Видно от списъка за разноски по чл.80 ГПК, ответникът претендира само разноски, представляващи адвокатско възнаграждение общо в размер на 17 652 лв. за всички съдебни производства, в които е разглеждан процесният иск.

В казуса по делото е приложима редакцията на чл.10 ЗОДОВ до изменението ѝ със ЗИД на ЗОДОВ с ДВ брой 94/2019г. Това следва от пар.6, ал.1 на ПЗР на ЗИД на ЗОДОВ, обн. ДВ брой 94/2019г. от 29.11.2019г., според която разпоредба този закон се прилага за предявените иски молби след влизането му в сила. В казуса по делото исковата претенция е предявена на дата 18.02.2016г., пред АССГ. По тези съображения чл.10, ал.4 ЗОДОВ, нова разпоредба, приета с посоченото изменение на закона, не е приложима, приложима е правната уредба до приемането на изменението на чл.10 ЗОДОВ със ЗИД на ЗОДОВ с ДВ брой 94/2019г.

ЗОДОВ предвижда ищцата да бъде осъдена да заплати на ответника само „разноски по производството и само ако изцяло оттегли иска. Така съгласно чл. 10, ал.2 ЗОДОВ,

в действащата редакция - след ДВ брой 43/2008г.:" Ако искът бъде отхвърлен изцяло, съдът осъжда ищцата да заплати разноските по производството.". Без съмнение разпоредбата има предвид разноски по съдебното производство, а не присъждане на възнаграждение за адвокат на ответника. По процесното искане на ответника БНБ за присъждане на понесени разходи за възнаграждение на адвокат, на основание отхвърляне на иска спрямо него, чл.10, ал.2 ЗОДОВ в относимата редакция, е неприложим, нито друго правно основание по АПК или ГПК, на основание следното:
-В разпоредбата на чл.10, ал.2 ЗОДОВ, която е специална уредба по отношение на нормите на чл.143 АПК и чл.78 ГПК, законодателят не е предвидил изрично, че при отхвърляне изцяло или частично на предявените искове, на ответника се дължи заплащане на възнаграждение за един адвокат, ако е имал такъв или юрисконсултско възнаграждение, ако е бил защитаван от юрисконсулт.

-Липсата на изрична уредба по този въпрос не е празнота в правото, която следва да се запълни по аналогия на закона чрез прилагането на норми на АПК или ГПК. Това е така именно поради наличието на изричната уредба по този въпрос в чл. 10, ал.2 ЗОДОВ по отношение на едната страна в производството - ищцата.

-В подкрепа на тези изводи, че българският законодател изрично е ограничил чрез специална уредба финансовата тежест, която следва да понесат ищите по исковете за вреди на основание чл.1, а.1 ЗОДОВ, е и даденото тълкуване от Европейският съд по правата на човека за правото на достъп до съд по чл.б, т. 1 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи - решението от 12 юли 2007г. по делото С. срещу България, в което освен другото съдът е приел, че :

"от практична гледна точка налагането на съществена финансова тежест след приключването на процедурите може да играе ролята на ограничение на правото на достъп до съд...", "останалите разноски също не следва да съставляват неразумно ограничение на правото на достъп до съд." - т. 54 и т. 59 от мотивите на решението.

Следва да се посочи, че именно след постановяване на това решение, е приета редакция на чл.10, ал.2 ЗОДОВ –с ДВ брой 43/2008г.

- Освен горното, възнаграждението на адвоката, заплатено от ответника по иска, не съставлява „разноски по производството“ по смисъла на чл.10, ал.2 ЗОДОВ. Конкретно на въпроса дали възнаграждението за процесуално представителство, платено от ответник по иска за адвокатско възнаграждение или възнаграждение на юрисконсулт представлява „разноски по производството“ по смисъла на чл.10, ал.2 ЗОДОВ, следва да се даде отрицателен отговор. В чл. 10, ал.3 ЗОДОВ законодателят е предвидил хипотезите, в които ответникът може да бъде осъден да заплати на ищцата държавна такса, разноски и възнаграждение на адвоката или юрисконсулта за процесуално представителство, ако искът бъде уважен изцяло или частично. Законодателят идентично е разграничил като е посочил отделно възнаграждението за един адвокат от разноските по производството в текстовете на чл. 143, ал. 1 АПК и в чл. 78, ал. 1 ГПК. Следва да се отбележи, че друг извод не следва и от съдържанието на чл. 75 и 76 ГПК - разноските по производството са такива за свидетели и вещи лица и касаят разходи, необходими за извършване на процесуални действия по искания на страните (чл. 76 ГПК), т.е. разноски за събиране на доказателства в хода на съответното съдебно производство и които се определят от съда.

По арг. от чл. 15, ал.3 от Закона за нормативните актове, разпоредбите възлагащи финансови тежести за една от страните по делото следва да се тълкуват стриктно. А от съдържанието на обсъдените разпоредби следва извода, че законодателят изрично

разграничава "разноски за производството" от възнаграждение за един адвокат, респективно юрисконсултското възнаграждение. Последните, макар и да са разходи по делото за съответната страна, не са разноски по производството по смисъла на чл.10, ал.2 ЗОДОВ.

В заключение, в приложимата редакция на чл.10 от ЗОДОВ следователно не е предвидено изрично възстановяването на разхода за ползваната от ответника по иска адвокатска услуга или заплащане на юрисконсултско възнаграждение в негова полза, в хипотезата на отхвърляне на иска за отговорност за вреди, а норми по АПК или ГПК, уреждащи в тежест на ищцата дължимост на такова възнаграждение, са неприложими според настоящия съдебен състав.

Цитираното от ответника определение на смесен състав на ВКС и ВАС не води до друг извод, доколкото не дава задължително тълкуване на поставения въпрос.

По тези съображения, настоящият съдебен състав приема, че приложимата правна уредба по ЗОДОВ не предвижда възстановяване на разходи на ответника за адвокатско възнаграждение при отхвърляне на процесния иск, с оглед на което и искането не следва да бъде уважено.

По дължимостта на разноски по производството от ищцата, на основание чл.10, ал.2 ЗОДОВ.

По делото е изслушано заключение на вещо лице в съдебно заседание от 18.10.2021г., допуснато от съда по арг. от т.114 от решение по делото К. на Съда на ЕС. На основание чл.9а, ал.2 ЗОДОВ – тъй като не се внасят предварително, разноските за вещото лице са платени от бюджета на съда, но с оглед изхода на делото, следва на основание чл.10, ал.2 ЗОДОВ да бъдат възложени в тежест на ищцата поради отхвърляне на исковете изцяло – за възнаграждение на вещото лице в размер на 250 лв. Същите са били необходими, както следва от т.114 от решението по делото К., а именно: „114. Трето, обстоятелството, че депозитът на ищеца в главното производство е изплатен ведно с дохода от лихви, начислени включително за периода от 20 юни 2014 г. до 6 ноември 2014 г., има отношение към твърдяната от г-н К. вреда, а не към наличието на достатъчно съществено нарушение на член 1, точка 3, подточка i) от Директива 94/19.“

На основание всичко изложено, исковата претенция е изцяло неоснователна, като съдът следва да постанови отхвърлянето ѝ, без да присъжда разноски на ответника за процесуално представителство, а само разноски за производството.“

Видно от молбата по чл.248 ГПК, същата не се основава на нови, необсъдени в решението аргументи, в това число, по въпроса не е формирана задължителна съдебна практика. Видно от цитираното определение

№2/20.04.2021г. по тълкувателно дело №1/2019г. на ВАС, със същото не е дадено по същество тълкуване на поставения за разрешаване въпрос, а мотивите му по този въпрос, нямат задължителен характер.

Следва да се допълни, че промяната в законодателството, според която при отхвърлянето на иска ищецът по иск срещу държавата за вреди, ще бъде осъден да заплати разноски на другата страна, е следвало да бъде известна на страната към момента на предявяването на иска за да може да съобрази най-малкото поведението си с подобна правна последица.

Както е видно от мотивите на съдебното решение, казусът по делото касае прилагането на правото на ЕС. Принципът на ефективна съдебна защита е общ

принцип на правото на Съюза, който намира израз в член 47 от Хартата на основните права, предвиждащ в своята първа алинея, че всеки, чиито права и свободи, гарантирани от правото на Съюза, са били нарушени, има право на ефективни правни средства за защита пред съд в съответствие с предвидените в този член условия, а в своята втора алинея, съответстваща на член 6, параграф 1 ЕКПЧ, че всеки има право неговото дело да бъде гледано справедливо и публично в разумен срок от независим и безпристрастен съд, предварително създаден със закон (решение от 28 февруари 2013 г., А. Jaramillo и др./ЕИБ, С- 334/12 RX- II, EU:C:2013:134, т. 40—42. Също така съгласно постоянната съдебна практика на Съда на ЕС принципът на защита на оправданите правни очаквания представлява общ принцип на правото на Съюза. Всъщност този принцип е признат последователно в правния ред на Съюза от съдебната практика, която го е прогласила като „висша правна норма“ за защита на частноправните субекти (решение от 14 май 1975 г., CNTA/Комисия, 74/74, EU:C:1975:59, т. 44), „основен принцип на Общността“ (решение от 7 юни 2005 г., VEMW и др., С- 17/03, EU:C:2005:362, т. 73) или още „общ принцип“ (решение от 4 октомври 2001 г., Италия/Комисия, С- 403/99, EU:C:2001:507, т. 35). Той е считан за корелативно свързан с принципа на правна сигурност, който изисква законодателството на Съюза да бъде ясно и неговото прилагане да бъде предвидимо за правните субекти, в смисъл че неговата цел е при изменение на правната норма да се гарантира закрилата на законосъобразно придобитите конкретно от едно или повече физически или юридически лица положения (вж. в този смисъл решение от 18 май 2000 г.

Rombi и Arkopharma, С- 107/97, EU:C:2000:253, т. 66 и цитираната съдебна практика, и заключението на генералния адвокат Лйгер по съединени дела В. и Forum 187/Комисия, С- 182/03 и С- 217/03, EU:C:2006:89, т. 367).

Именно посочените права и принципи ще бъдат нарушени според настоящия съд в случай, че при предявен иск срещу държавата за вреди през 2017г. , се приложи новото правно положение по чл.10, ал.4 ЗОДОВ, в сила от 2019г., която разпоредба създава ново правно положение като в тежест на такива ищци възлага разноски за адвокатско възнаграждение на ответната страна при отхвърляне на иска.

Освен това, разноските за адвокатското възнаграждение се определят като процент от материалния интерес, т.е. - размера на исковата претенция на ищеца, а не въз основа на отработени часове от адвоката за правната защита по делото. Следователно, колкото е по-висок размера на иска - претенцията за вреди срещу държавата, оценена от ищеца, толкова по-високо ще бъде и възнаграждението на адвоката на ответника, за което ищецът следва да бъде осъден, тъй като минималния размер на възнаграждението е в процент от интереса по Наредба 1/2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, като нормативно установено правно положение, което не може да бъде изменено.

На основание всичко изложено и чл.248, ал.3 ГПК, съдът

ОПРЕДЕЛИ:

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ искането на Българска народна банка за изменение на постановеното по делото Решение № 5151/28.07.2022г. в частта за разноските.

Определението подлежи на обжалване с частна жалба пред върховен

административен съд в 7-дневне срок от съобщението.

Съдия:
Н. А.